

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/82/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1111232535
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Hýbelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:1111232535.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Silvie Hýbelovej a členov Mgr. Fedora Benku a Mgr. Kataríny Arnouldovej, v spore žalobcov: 1/ N. J., nar. XX.XX.XXXX, 2/ T. U., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom J. S. XX, S. Q. K., obaja zastúpení splnomocnencom: Advokátska kancelária RASLEGAL, s. r. o., Mostová 2, Bratislava, IČO: 36 855 561, proti žalovanému: G. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. ulica XXX/X, H., podnikajúci pod obchodným menom G. H. - JUHOS - Frigotransport, miesto podnikania Cintorínska ulica 263/9, Jahodná, IČO: 32 308 523, zastúpenému JUDr. Vladimírom Haládkom, advokátom, Clementisove sady 1616, Galanta, za účasti intervenienta na strane žalovaného: KOOOPERATIVA poisťovňa, a. s., Vienna Insurance Group, IČO: 00 585 441, Štefanovičova 4, Bratislava, zastúpeného JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom, Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 29. júna 2020, č.k. 11C/137/2011-492, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I., II. a v závislých výrokoch IV., V. **p o t v r d z u j e.**

II. Žalobcovia 1/, 2/ majú nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie rozsudkom napadnutým odvolaním určil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ a žalobkyňi 2/ každému náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 25.000 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I., II.), v prevyšujúcej časti žalobu žalobcov 1/, 2/ zamietol (výrok III.), žalovanému určil povinnosť nahradiť žalobcovi 1/ a žalobkyňi 2/ trovy konania v rozsahu 100% (výrok IV.) a žalovanému určil povinnosť zaplatiť Slovenskej republike súdny poplatok z podanej žaloby vo výške 1.500 eur na účet Okresného súdu Dunajská Streda do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok V.). Z odôvodnenia rozsudku vyplynulo, že žalobcovia sa podanou žalobou o ochranu osobnosti domáhali priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch po 50.000 eur každému na tom skutkovom základe, že nemajetková ujma bola spôsobená spáchaním prečinu ublíženia na zdraví, keď žalobca 1/ pri dopravnej nehode utrpel viaceré závažné zranenia, v dôsledku protiprávneho konania vinníka dopravnej nehody, ktorým došlo k neoprávnenému zásahu do jeho osobnostných práv. Zostal nevládnym, odkázaný na pomoc najmä matky - žalobkyne 2/. Obaja žalobcovia poukazovali na situáciu a spôsob spolužitia v dvojčlennej rodine, na svoju finančnú situáciu, ako aj ďalšie okolnosti, ktoré im zasiahli do života (znemožnenie založiť si rodinu, znemožnenie pracovného uplatnenia, realizácia voľnočasových aktivít, znemožnenie pomoci matke v starobe a chorobe, vylúčenie radosti z budúcich vnúchat i užívania inak bežného spolunažívania dvojgeneračnej rodiny, ktorá sa pred nehodou tešila dobrému zdraviu). Súd vo veci rozhodol prvýkrát rozsudkom zo dňa 19.09.2016, zistil, že žalobca 1/ bol účastníkom dopravnej nehody, žalobkyňa 2/ neutrpela škodu na zdraví, žije so žalobcom 1/ v spoločnej domácnosti a poskytuje mu pomoc. Súd mal za to, že tvrdená nemajetková ujma preto vychádza u každého žalobcu z inej skutkovej podstaty.

Žalobca 1/ utrpel pri dopravnej nehode viaceré závažné zranenia. Nemajetkovej ujmy 50.000 eur sa domáhal v zmysle § 11 a § 13 OZ dôvodiac, že v dôsledku nehody došlo k neoprávnenému zásahu do jeho osobnostných práv, bol práceneschopný, nevládný, odkázaný na pomoc najmä matky. Súd mal za to, že zložky práva, ktoré si žalobca 1/ uplatnil z titulu nemajetkovej ujmy cez ustanovenia týkajúce sa ochrany osobnosti, sú zložkami práva, ktoré sa priznávajú aj keď sa odškodňuje sťaženie spoločenského uplatnenia (ďalej SSU). Nárok na SSU má povahu špeciálnej úpravy vo vzťahu k ochrane osobnosti. Nároky, ktorých sa žalobca 1/ domáha cez ustanovenie § 11 a nasl. OZ, v súvislosti s tým, že bolo zasiahnuté do jeho zdravia, telesnej integrity, do jeho súkromného života sa uplatňujú a on ich uplatnil v rámci odškodňovania bolesti poškodeného a SSU podľa § 444 OZ a zákona č. 437/2004 Z.z.. Žalobcovi bolo priznané voči intervenientovi 30% zvýšenie náhrady za SSU vo výške 7.808,4 eur. Od vyhlásenia tohto rozsudku v roku 2012 pretrváva poškodenie zdravia ako aj prejavy tohto poškodenia v súkromnom živote. Žalobca 1/ sa stal účastníkom dopravnej nehody, na ktorej nemal ani minimálne spoluzavinenie, keď v obci T. sa vodič motorového vozidla zn. Volvo FH 12 s EČ: DS 580CA W. T. dostatočne nevenoval vedeniu vozidla, narazil do zadnej časti vozidla vedeného žalobcom, ktorý utrpel zranenia. Za túto nehodu bol W. T. právoplatne odsúdený, prevádzkovateľom motorového vozidla zn. Volvo, bol žalovaný, ktorý mal uzavreté zmluvné povinné poistenie zodpovednosti za škodu s intervenientom. Žalobca 1/ utrpel otras mozgu, zlomeninu lopatky, bedrovej kosti vpravo, pomliaždenie brucha a čriev vedúce k odumretiu kľučiek tenkého čreva a pomalému krvácaniu do dutiny brušnej, pomliaždenia a odreniny končatín, čo si vyžiadalo liečbu s práceneschopnosťou presahujúcou jeden rok. Dodnes cíti bolesť v panvovej časti, v spánku si nedokáže nájsť polohu, máva hocikedy hnačky aj 3 - 4 krát za deň. Nevie sám zvládnuť osobnú hygienu, ktorá práve v dôsledku hnačiek je intenzívna. Potrebuje pomoc druhej osoby, pomáha mu matka. Sám nezvládne ani obúvanie, nezaviazže si šnúry pretože sa nemôže zohnúť. V čase úrazu mal 36 rokov. Žalobca dôvodil, že s nemožnosťou nápravy následkov úrazu si nedokáže založiť rodinu, čo mal v pláne, chcel cestovať, viesť aktívny život ako pred nehodou, chcel si postaviť rodinný dom s veľkou garážou, kde by robil automechanika. Viedol aktívny život, chodil s kamarátmi, priateľkami na turistiku do hôr, na zábavy, diskotéky, jazdil na bicykli. Z týchto aktivít nemôže po úraze robiť nič. Šoféruje toho času auto, ale nevydrží dlho sedieť. Súd prvej inštancie mal za to, že vzhľadom k tomu, že tvrdenia žalobcu 1/ v konaní pred OS Bratislava I, sp.zn. 15C/122/2011 a tohto konania sú totožné, dospel k záveru, že právo žalobcu 1/ za takéhoto skutkového stavu veci nie je možné priznať. Žalobkyňa 2/ je matkou žalobcu 1/, žije s ním v spoločnej domácnosti. Žalovaný je podnikateľ, prevádzkovateľ motorového vozidla značky Volvo SH12 s EČV: DS 580CA, ktorým vodič Tomáš Végh spôsobil dopravnú nehodu. Súd mal za to, že došlo k neoprávnenému zásahu do súkromia žalobkyne 2/ chráneného ust. § 11 OZ, ktorého súčasťou je aj rodinný život. Je nepochybné, že dopravná nehoda sa jej osobne dotkla, zasiahla do jej súkromného rodinného života, avšak intenzita tohto zásahu nedosahuje stupeň, ktorý by opodstatňoval priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch. Žalobkyňa 2/ nebola v pracovnej oblasti, kým neodišla do starobného dôchodku, výrazne obmedzená, zúčastňovala sa riadne pracovného procesu, nebolo preukázané zhoršenie rodinných vzťahov. Súd preto žalobu žalobkyne považoval za neopodstatnenú. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie v zákonom určenej lehote podali odvolanie žalobcovia 1/ a 2/. Odvolací súd uznesením zo dňa 26.10.2018 č.k. 11Co/159/2017-331 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení odvolací súd uviedol, že záver súdu prvej inštancie, že tvrdenia žalobcu 1/ v konaní na Okresnom súde Bratislava I sú totožné ako v tomto konaní a na základe nich mu bolo priznané sťaženie spoločenského uplatnenia, takže mu nemožno na základe nich priznať nemajetkovú ujmu v peniazoch, nie je správny. Odvolací súd poukázal na rozhodnutie NS SR, sp.zn. 7 Cdo 65/2013, z ktorého vyplýva, že ten istý skutkový dej môže v niektorom prípade zakladať zároveň tak nárok na náhradu za bolesť a SSU, ako aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej fyzickej osobe na jeho osobnostných právach. Zo žiadneho ustanovenia zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a SSU nemožno vyvodiť, že by sa v rámci odškodňovania bolesti a SSU mal zohľadniť aj zásah do dôstojnosti súkromia alebo rodinného života poškodeného. Odvolací súd mal za to, že ujma v osobnostnej sfére spôsobená zásahom do zdravia dotknutej fyzickej osoby nie je pokrytá inštitútom SSU, a preto nie je vylúčená možnosť jej náhrady prostredníctvom ustanovenia o práve na ochranu osobnosti, ktoré primárne poskytuje ochranu pred zásahom do psychicko-morálnej integrity osoby, pričom právo na bolestné a SSU poskytuje ochranu prevažne pri zásahu do fyzickej integrity jednotlivca. Tieto nároky sledujú ochranu rôznych záujmov je preto potrebné považovať za rovnocenné a samostatné. Nie je možné vylúčiť, že jedným konaním budú súčasne naplnené predpoklady zodpovednosti za zásah do osobnostných práv, ako aj podmienky na náhradu škody. Nie je vylúčené, aby v dôsledku spôsobenia dopravnej nehody spojenej so zásahom do práva na ochranu zdravia vznikli dotknutej osobe nároky vyplývajúce z ustanovení o náhrade škody, ako aj ustanovení o ochrane osobnosti. Odvolací súd mal

za to, že došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostnej sféry žalobcov. Právo na primerané finančné zadosťučinenie je vyhradené pre tie prípady, keď intenzita zásahu do súkromného a rodinného života dotknutej osoby je značná a nenapraviteľná, napr. v prípade vážneho alebo pretrvávajúceho narušenia rodinných väzieb alebo v prípade vážnych doživotných následkov. Ďalej odvolací súd sa nestotožnil ani so záverom súdu prvej inštancie, že voči žalobkyni 2/ nemá žalovaný pasívnu vecnú legitimitáciu, nakoľko vo vzťahu k žalobkyni 2/ napĺňa požiadavku všetkých troch predpokladov vzniku nároku vodič motorového vozidla a nie jeho prevádzkovateľ, a tiež sa nestotožnil so záverom, že u žalobkyne 2/ intenzita zásahu a jeho dôsledkov nedosahuje stupeň, ktorý by opodstatňoval priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch, keď nebolo preukázané, že by došlo k výraznému zhoršeniu rodinných vzťahov. Odvolací súd tu mal za to, že analogicky, pokiaľ bol neoprávnený zásah do osobnostných práv fyzickej osoby spôsobený niekým, kto bol použitý právnickou osobou na realizáciu činnosti tejto právnickej osoby, považuje sa takýto zásah za zásah spôsobený priamo právnickou osobou. Rovnaký názor je zastávaný napr. aj v rozhodnutí ÚS SR zo dňa 23.08.2007, sp.zn. I.ÚS 137/2007. Možno teda konštatovať, že tak, ako podľa okolností konkrétneho prípadu zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla prevádzkovateľ vozidla, poškodenému zodpovedá tento aj za nemajetkovú ujmu spôsobenú na chránených osobnostných právach fyzickej osoby, takže žalovaný je vecne pasívne legitimovaný aj vo vzťahu k žalobkyni 2/. Pri žalobkyni 2/ odvolací súd skonštatoval, že došlo dopravnou nehodou k neoprávnenému zásahu do jej súkromia a rodinného života, tento zásah vyvolal ťaživé dôsledky pre jej ďalší život, a to vyvolené z bolesti, beznádeje, ktorú musí vnímať denne bez prognózy zlepšenia stavu jej syna, s ktorým tvorí rodinu a žije v spoločnej domácnosti. Touto nehodou takisto sa zmenil jej život od základu, stala sa opatrovateľkou svojho syna, prišla o radosť, ktorú mohla so synom prežívať, o rodinu, jej celistvosť zo súkromia, nakoniec aj o radosť zo života, ktorý bude vždy poznačený práve dôsledkami konania žalovaného. Súd prvej inštancie viazaný právnym názorom druhoinštančného súdu skonštatoval, že je uzavreté, že došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostnej sféry žalobcu 1/ a do súkromia a rodinného života žalobkyne 2/. Súd prvej inštancie doplnil dokazovanie výsluchom svedkov, svedkyňa J. K. opísala pozitívne osobné a rodinné pomery žalobcov pred dopravnou nehodou i po nej s tým, že sa poznajú vyše dvadsať rokov, žalobca trpí gradujúcimi zdravotnými ťažkosťami, žije s matkou osamelo, nevie jej pomáhať ani doma, ani v záhrade, musí stále oddychovať. Žalobkyňa je tiež chorá, intenzívna a jediná starostlivosť výhradne z jej strany o domácnosť, syna, nehnuteľnosť a záhradu ju vyčerpáva. Vzhľadom na zdravotný stav žalobcu nemožno očakávať, že by sa rodina rozrástla o manželku, deti. Svedok J. J. uviedol, že žalobca pred dopravnou nehodou kypel zdravím, rád cestoval, pestoval turistiku, venoval sa spoločenskému životu, mal plány na podnikanie, postaviť dom, oženiť sa, teraz len živorí bez pracovných schopností a perspektívy, zhoršil sa aj zdravotný stav jeho matky, táto utrpela v autobuse úraz, má choré srdce, bola aj operovaná, je zodratá, vyčerpaná, má svoj vek, ťaží ju obava z budúcnosti syna. Žalobcovia predložili dňa 20.01.2020 znalecký posudok zo dňa 15.01.2020, ktorý vypracoval MUDr. Michal Božík, PhD., znalec z odvetvia traumatológia, z ktorého posudku vyplynulo, že žalobca 1/ utrpel v dôsledku dopravnej nehody také priamo život ohrozujúce poškodenia zdravia, ktoré výrazným spôsobom zasiahli do jeho bežného obvyklého života, zanechali na ňom trvalé dôsledky, navyše s negatívnou prognózou vývoja, v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou sú aj také poškodenia, ktoré sú ňou následne vyvolané - tvorba žľčíkových kameňov alebo aj následky v oblasti psychiky poškodeného. Žalovaný uviedol, že predmetný znalecký posudok sumarizuje a opisuje rozsah poškodenia zdravia u žalobcu 1/ utrpených pri dopravnej nehode dňa 14.11.2008 a priebeh jeho liečby. Žalovaný nespochybňuje doterajší priebeh liečby, ide o odborné medicínske záležitosti, predmetom tohto konania je právna otázka, či došlo k zásahu do osobnostných sfér žalobcov, ktoré by mali byť predmetom ochrany ich osobnosti. Žalovaný a intervenient zotrvali na svojom názore, že lekárske správy aj znalecký posudok smerujú k poškodeniu zdravia žalobcu 1/, ktoré už boli odškodnené. Žalobcovia nespĺňajú zákonné nároky na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch titulom ochrany ich osobnosti. Dodali, že pokiaľ bude žalovaný zaviazaný na zaplatenie nejakej náhrady, nebola preukázaná intenzita, tzn. nejaké kvantitatívne vyjadrenie tej intenzity zásahu do práv žalobcov, čo sa dá určiť iba voľnou úvahou súdu, tomuto rozhodnutiu o stupni intenzity však určitým protipólom by mala byť primeranosť tejto náhrady vzhľadom na životné podmienky žalovaného v tom čase, aby ochrana osobnosti nebola zneužitá na obohatenie žalobcov s ohľadom na poskytnuté plnenie poisťovňou. Je potrebné zohľadniť, že žalobcom bolo dané určité zadosťučinenie potrestaním vinníka v trestnom konaní, takisto vo vzťahu k žalobcovi 1/ zohľadniť skutočnosť, že tomuto bola poskytnutá náhrada za SSÚ v rozsahu vyše 32.000 eur. Žiadali preto, aby súd v prípade priznania náhrady zohľadnil tieto okolnosti a aby táto zodpovedala miere primeranosti proporcionality a spravodlivosti na strane žalobcov aj žalovaného. Súd prvej inštancie uzavrel, že nesporne došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostnej sféry do súkromia a rodinného života tak žalobcu 1/, ako aj žalobkyne 2/. Výška náhrady

nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 13 ods. 2 OZ závisí výlučne od úvahy súdu, preto súd musí prihliadnuť okrem závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo a k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadosťučinenia, ale i k požiadavke nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Rozhodujúcim je preto zvažovanie individuálnych okolností prípadu. Výška náhrady nemajetkovej ujmy musí tiež odrážať všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti. Rozhodnutia všeobecných súdov SR ohľadne výšky priznanej nemajetkovej ujmy nie sú rozhodnutiami súdnych autorít, ktoré by boli pre súd záväznými, avšak komparácia rozhodnutí súdov ako porovnávací metóda by sa dala považovať za pomocné výkladové pramene, ktorých autorita vychádza z ich presvedčivosti. Náhrada nemajetkovej ujmy sleduje predovšetkým funkciu satisfakčnú, pretože rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nie je možné exaktné kvantifikovať a vyčíslieť. Z tohto dôvodu ani nie je možná presná finančná náhrada a účelom peňažného zadosťučinenia môže byť iba jej zmiernenie. Z komparácie bežných prvostupňových rozsudkov, ale najmä s poukazom na závery vyplývajúce z existujúcej judikatúry vyšších súdnych autorít vyplýva napríklad z rozhodnutia NS SR, sp.zn. 6 Cdo 60/2016, že manželovi aleboj bolo priznaných z požadovaných 90.000 eur 45.000 eur, rozhodnutím NS SR, sp.zn. 6 Cdo 92/2015 bolo rodičom aleboj priznaných po 40.000 eur, manželke, plnoletému a maloletému dieťaťu nebohého rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp.zn. 12Co/465/2014 bolo priznaných po 33.500 eur, rozsudkom Okresného súdu Trnava, sp.zn. 13C/126/2010 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 40.000 eur za smrť manželky žalobcu. Závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy je nutné posudzovať s obsahom na intenzitu, rozsah a trvanie. Tieto kritériá súd riadne vyhodnotil a zdôraznil, že ujma, ktorá žalobcom 1/ a 2/ vznikla, nie je reparovateľná. Priznaná náhrada slúži len na zmiernenie vzniknutej ujmy. Súd považoval za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu vo výške 25.000 eur žalobcovi 1/ a 25.000 eur žalobkyňi 2/. Mal za to, že je na mieste záver, že keďže k neoprávnenému zásahu do osobnostnej sféry, do súkromia a rodinného života tak žalobcu 1/, ako i žalobkyne 2/ nesporne došlo, majú právo na náhradu nemajetkovej ujmy. Intenzitu zásahu do súkromného a rodinného života dotknutých žalobcov možno z hľadiska ochrany osobnosti žalobcov prirovnať k živeľnej pohrome tsunami v podobe dopravnej nehody spôsobilo progresívnu, už nezvratnú fyzickú aj psychickú degradáciu osobnosti žalobcu, s ktorou sa nikdy nevyrovnal a podľa správy MUDr. Y., výpovede svedkov a znaleckého posudku č. 01/2020 ani nikdy nevyrovná. K dopravnej nehode došlo v mladom veku žalobcu 1/. Definitívnym poškodením jeho fyzického a duševného zdravia došlo k znemožneniu ďalšieho budúceho kvalitného naplnenia vzťahu medzi synom a matkou - žalobkyňou 2/, a realizácie hoci iba bežného rodinného života priemerných jedincov - zveľaďovanie domácnosti, rodinného domu, záhrady, výlety, turistika, spoločenský život, zvyčajné posedenie na terase reštaurácie, všetko sa zastavilo v čase, žiadne stimuly, žiadne podnikanie, žiadne vstávanie do roboty, žiadna obľúbená jazda autom, hra na piesku s deťmi. Žalobkyňa 2/ nebude starou mamou, onedlho už nevládne ani starostlivosť o syna, domácnosť, záhradu, žiadna perspektíva, nič ju neženie vpred. Vzťahy v rodine žalobcov 1/ a 2/ boli intenzívne, vlastne tu boli jeden pre druhého, žalobca 1/ je jedináčik, slobodný, žalobkyňa 2/ vdova bez partnera. V čase zásahu do osobnostných práv žila žalobkyňa 2/ s poškodeným v spoločnej domácnosti, oni dvaja tvorili rodinné prostredie. V čase dopravnej nehody mal rodinný život iný charakter, a to napĺňanie citových väzieb, vzájomná pomoc, vzájomná opora, komunikácia ako po nej. Za normálneho behu udalostí je dôvodné predpokladať, že akúkoľvek pomoc spojenú so spoločným nažívaním a prežívaním, by žalobca 1/ ako mladý zdravý človek nepotreboval vôbec a na dôvažok by žalobkyňi 2/ v starobe či chorobe poskytoval pomoc ako jej syn, mladý, dychtivý človek plný optimizmu, tá by sa tešila z vnúčat a mala by perspektívu, potešenie zo života, plány a nádej. Zo súhrnu týchto skutočností je možné vyvodiť, že tragické ťažké poškodenie zdravia žalobcu 1/ predstavuje pre oboch žalobcov závažnú ujmu v ich osobnostných právach. Súd dáva do pozornosti, že funkciou náhrady nemajetkovej ujmy nie je zlepšiť sociálnu situáciu žalobcov, ale táto kompenzuje prežité strasti a útrapy dopravnou nehodou postihnutého žalobcu 1/ a jeho najbližšej príbuznej matky žalobkyne 2/. Súdom priznané náhrady nemajetkovej ujmy sú nielen primeranými, ale zodpovedajú aj princípu proporcionality. Relutárna satisfakcia v tejto výške nie je prostriedkom bezdôvodného obohacovania, nepôsobí na žalovaného likvidačne. Súd zdôrazňuje potrebu posudzovania sporu aj z hľadiska dobrých mravov ako súhrnu určitých etických a kultúrnych noriem, všeobecne prijímaných platných a uznávaných v demokracii, ktoré vytvárajú všeobecnú mienku o tom, čo je spoločnosťou akceptovateľné a pokladané za poctivé a slušné. Súd nezistil žiadny dôvod, prečo by náhrada nemajetkovej ujmy priznaná žalobkyňi 2/ mala byť nižšia ako suma priznaná žalobcovi 1/. Do jej osobnostnej sféry bolo zasiahnuté, hoci nebola účastníkom dopravnej nehody, tá sa jej dotkla ako matky inak. Zásah do jej osobnostných práv má inú povahu, ako zásah do osobnostných práv žalobcu 1/, avšak s tou istou mierou intenzity. Súd žalovanému uložil povinnosť nahradiť v konaní úspešným žalobcom trovy konania v rozsahu 100% podľa § 255 ods. 1 CSP. Hoci v súčasnej právnej úprave civilného

procesného práva nie je výslovne zakotvený princíp, ako to bolo v Občianskom súdnom poriadku v ust. § 142 ods. 3, uvedený princíp je naďalej uplatňovaný na základe interpretácie všeobecného ust. § 255 CSP v spojení s čl. 2 ods. 1, čl. 3 ods. 1, čl. 4 CSP. Žalobcov totiž nemožno zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Žalobcovia sú plne procesne úspešní, keď plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia vyplývala, resp. závisela výlučne od úvahy súdu. Súd prvej inštancie v súlade s položkou 7d sadzobníka súdnych poplatkov písm. b) zákona č. 71/1992 Zb. určil žalovanému zaplatiť súdny poplatok štátu zo sumy 50.000 eur vo výške 1.500 eur (3% z výšky priznanej nemajetkovej ujmy).

2. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie, a to proti výrokom I., II., IV. a V. v zákonom určenej lehote podal odvolanie žalovaný z dôvodu, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Trvá na tom, že nárok žalobcov je nepreukázaný, k odškodneniu a k poskytnutiu náhrad žalobcovi 1/ došlo v iných konaniach cestou poisťovne, keď bolo preukázané, že mu bolo vyplatených viac ako 32.000 eur formou rôznych náhrad. Nestotožňuje sa so skutočnosťou a nemôže sa zmieriť s tým, že nijakým spôsobom nespôsobil žalobcovi 1/ ujmu, ani žalobkyni 2/, neporušil žiadnu zo svojich povinností pri podnikaní a má byť v tomto prípade finančne poškodený iba za to, že jeho zamestnanec zapríčinil dopravnú nehodu. Nebola preukázaná intenzita, t.j. kvantitatívne vyjadrenie intenzity zásahu do práv žalobcov. Tomuto rozhodnutiu o stupni intenzity zásahov do práv žalobcov však zodpovedá na základe rovnosti účastníkov primeranosť a proporcionálnosť spravodlivého zadost'učinenia, aby s ohľadom na plnenia poskytnuté poisťovňou ochrana osobnosti nebola zneužitá na obohatenie žalobcov. Aj pri plnení poisťovňou sa vychádzalo z tých istých dôkazov a zdravotnej dokumentácie, preto zotrúva na názore, že všetky nároky žalobcu 1/ boli uspokojené. Vo vzťahu k žalobkyni 2/ zotrúva na názore, že nie je daná jej aktívna legitímácia. Náhrady nemajetkovej ujmy sú neprimerane vysoké, čo je zrejme aj ich porovnaním s výškou náhrady iných prípadov uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku. Porovnateľné alebo nižšie náhrady sú priznávané pozostalým v prípadoch s ešte ťažšími následkami, a to smrti poškodeného. Navrhol zmeniť napadnutý rozsudok, žalobu v celom rozsahu zamietnuť a priznať mu nárok na náhradu trov celého konania v rozsahu 100%.

3. Žalobcovia 1/, 2/ v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedli, že argumentáciu žalovaného v odvolaní považujú len za zopakovanú z jeho doterajších písomných podaní v rámci tohto konania, s ktorou sa už odvolací súd dňa 26.10.2018 vo svojom uznesení sp.zn. 11Co/159/2017 riadne a kompletne vysporiadal. Rozsudok súdu prvej inštancie považujú za správne presvedčivý, vychádzajúci z dostatočne zisteného skutkového stavu. Názor, že pri náhrade nemajetkovej ujmy v peniazoch z titulu zásahu do osobnosti jedinca a nároku na náhradu za SSU ide o samostatné a navzájom nezávislé nároky, čo je v rozhodovacej praxi súdov ustálený názor. K porušeniu povinnosti zamestnávateľa sa takisto vyjadril už odvolací súd a totožný názor bol judikovaný aj Ústavným súdom SR vo veci sp.zn. I. ÚS 137/07, kde zodpovednosť za nemajetkovú ujmu bola konštituovaná tak, že za škodu resp. za ujmu zodpovedá ten, kto ju spôsobil, pričom v prípade škody spôsobenej právnickou osobou ide o činnosť tých fyzických osôb, ktoré právnická osoba na túto činnosť použila. K miere intenzity a výške nárokov uviedli, že posudzovanie miery intenzity zásahu do osobnosti závisí od skutkových okolností. Žalobca 1/ v dôsledku svojich zdravotných obmedzení vníma veľmi intenzívne a citlivo priepastný rozdiel medzi životom, ktorý viedol pred nehodou a tým, ktorý vedie teraz. Nehodou bolo jeho zdravie poškodené tak, že to značne obmedzuje, vylučuje jeho súkromný život. Žalobkyňa 2/ sama už má vyšší vek, napriek tomu sa sama stará o celú domácnosť, hospodárstvo a tiež sama poskytuje synovi potrebnú starostlivosť. Okrem občasnej pomoci blízkych syn je na ňu v podstate odkázaný hmotne ale i tým, že jeho stav si vyžaduje jej pomoc pri zabezpečovaní aj bežných úkonov. Aj u nej sa podstatne zmenil jej súkromný život. Namiesto svojich záujmov, ktorým sa bežne a často pred nehodou venovala (dobrovoľnícka činnosť, cestovanie, aktívne trávenie voľného času) už nemá žiaden časový ani finančný priestor na to, aby žila spoločensky či kultúrne. Jej celodennou aktivitou je starostlivosť o syna, domácnosť, kvôli tomu v minulosti zanechala i prácu, nemá teda priestor ani možnosť tráviť čas s inými ľuďmi, viesť a rozvíjať svoj osobný život. U oboch žalobcov sú prítomné obavy a strach o ich budúcnosť. Ujma žalobcov je natoľko závažná, že výška priznaných nárokov je dôvodná a to aj s ohľadom na okolnosti dopravnej nehody a na to, že žalobcovia svoj stav nijako nezapríčinili, neprispeli k nemu a navyše v ňom ostali sami, odkázaní len sami na seba bez vyhliadok na zlepšenie ich situácie. Žalobkyni 2/ sa touto dopravnou nehodou takisto zmenil od základu život, stala sa opatrovateľkou svojho syna, prišla o radosť ktorú mohla so synom prežívať, o rodinu, jej celistvosť, o súkromie a nakoniec aj o radosť zo života, ktorý bude vždy poznačený dôsledkami konania žalovaného. Po nehode, ku ktorej došlo už pred mnohými rokmi, sa

obom žalobcom zmenil život a to tak výrazne, že už nedosahuje ani náznakom kontúry toho, ako žili predtým. Obaja boli nútení zanechať svoje aktivity, záujmy, prerušili svoje sociálne väzby. Zo zdravotným stavom poškodeného a jeho následkami sú dennodenne konfrontovaní, vo všetkých činnostiach sa mu musia prispôsobovať, čo ich pripravuje o akúkoľvek radosť zo života, o akúkoľvek spontánnu udalosť či činnosť. Takýto stav trvá dlho, nie je predpoklad, že sa zlepší. U oboch žalobcov sú prítomné obavy o budúcnosť, nakoľko si uvedomujú, že intenzívnu starostlivosť bude pravdepodobne časom potrebovať aj matka, nielen syn. Žalobcovia sú názoru, že výška náhrady nemajetkovej ujmy je primeraná intenzite zásahu, pričom ide aspoň o čiastočnú možnosť žalobcom uľahčiť a zmierniť spôsobené následky. O možnosti kompenzovať ich situáciu však pochopiteľne nemôže byť ani reč, nakoľko spôsobený zásah už reparať nemožno, a to ani u jedného zo žalobcov. Navrhli rozsudok súdu prvej inštancie z dôvodu vecnej správnosti potvrdiť a priznať im náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

4. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§34 CSP) po zistení, že odvolanie podali včas oprávnené osoby - strany sporu (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

5. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp.zn. 11C/137/2011 je žaloba žalobcov 1/, 2/ o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy u žalobcu 1/ vo výške 50.000 eur, žalobkyňi 2/ vo výške 50.000 eur.

6. Predmetom odvolacieho konania je posúdenie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým určil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 25.000 eur a žalobkyňi 2/ takisto vo výške 25.000 eur.

7. Odvolací súd v celom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pričom má za to, že súd vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre posúdenie žalobou uplatneného nároku, jeho výsledky jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil, a dospel k správnym skutkovým zisteniam pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie dôvodnosti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, pričom sa vysporiadal so všetkými podstatnými argumentami strán sporu a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery prvoinštančného súdu vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd poukazuje na písomné vyhotovenie napadnutého rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty žalovaného nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvoinštančného súdu odchýliť, keď navyše odvolateľ v odvolaní neuviedol žiadne nové skutočnosti, s ktorými by sa súd prvej inštancie už nebol vysporiadal a ktoré by boli spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku.

8. S odvolacou námietkou žalovaného o aktívnej legitímácii žalobkyne 2/ a pasívnej legitímácii žalovaného sa odvolací súd vysporiadal už vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí (uznesenie, č.k. 11Co/159/2017-331), súd prvej inštancie tento záver prevzal a odvolací súd na ňom aj naďalej v celom rozsahu zotrváva.

9. Ďalej žalovaný namietal intenzitu zásahu do práv žalobcov, pričom aj pri plnení poisťovňou, ktoré bolo žalobcovi 1/ vyplatené, sa vychádzalo z tých istých dôkazov a zdravotnej dokumentácie, takže má za to, že nároky žalobcu 1/ boli uspokojené. Odvolací súd tu má za to, že je zrejmé, že súd vychádzal z tej istej zdravotnej dokumentácie žalobcu 1/ a z tých istých dôkazov, nakoľko nemohol predsa vychádzať z inej zdravotnej dokumentácie, keď nárok žalobcov sa odvíja od poškodenia zdravia žalobcu 1/. To, ako toto poškodenie zdravia zasiahlo do osobnostných práv žalobcov, bolo preukázané okrem zdravotnej dokumentácie aj svedeckými výpoveďami, ktoré potvrdili tvrdenia žalobcov o úplnej zmene ich životov aj rodinného spoložitia, z ktorého sa vytratili všetky bežné radosti a aktivity (športové, kultúrne cestovateľské) a zostala len starostlivosť o žalobcu 1/ bez perspektívy zlepšenia a s oprávneným strachom o budúcnosť.

10. Vzhľadom k všetkým vyššie uvedeným skutočnostiam tak odvolací súd mal za to, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny, preto ho vo výrokoch I., II. v súlade s ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Správne bolo rozhodnutie aj o určení poplatkovej povinnosti žalovanému a tiež o náhrade trov

konania. Súd prvej inštancie pri svojom rozhodnutí o náhrade trov konania správne skonštatoval, že právna úprava vyplývajúca z CSP nemá ustanovenie obdobné úprave obsiahnutej v § 142 ods. 3 OSP. Z uvedeného však vyplýva, že ani nová právna úprava nevyklučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu a to z hľadiska výsledku v zásade zhodne ako podľa doterajšej úpravy. V náleze sp.zn. III. ÚS 475/2018 Ústavný súd nadviazal na závery Ústavného súdu (I. ÚS 56/2017, IV. ÚS 652/2018) a v odbornej publikovanej literatúre skonštatoval, že výška plnenia (náhrada nemajetkovej ujmy) bola závislá od úvahy súdu a teda bola prípadom odôvodňujúcim osobitné posudzovanie úspechu a neúspechu v konaní s dôsledkami na rozhodovanie o náhrade trov konania. Zmyslom novej právnej úpravy CSP nebola snaha zákonodarcu sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania koncepcne odchýliť od pravidla pôvodne vyjadreného v § 142 ods. 3 OSP. Opierajúc sa o vyššie uvedenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít, s ktorou odvolací súd plne súhlasí, uzatvára, že právna úprava náhrady trov v CSP nevyklučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov konania, keď výška plnenia závisela od úvahy súdu a na daný prípad preto bolo potrebné aplikovať osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a zohľadniť, že výsledok tohto sporu ohľadne výšky nemajetkovej ujmy bol pre žalobcu nepredvídateľný a zároveň nešlo o zjavne bezúspešné uplatňovanie práva v podobe neprimeranej či zjavne nadsadenej výšky nároku, preto by nebolo spravodlivé, aby čiastočný neúspech žalobcov pri nemajetkovej ujme šiel na ich ťarchu. Bolo preto dôvodným, aby žalobcom bola priznaná plná náhrada trov konania vo vzťahu k nemajetkovej ujme z prisúdenej sumy.

11. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 v spojení s ust. § 255 CSP, s prihliadnutím k vyššie uvedeným úvahám a v odvolacom konaní úspešným žalobcom priznal plnú náhradu trov konania, pričom pri určení výšky trov bude treba vychádzať z prisúdenej sumy.

12. Uvedený rozsudok bol v senáte prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).